

Ondersteuning in de laatste levensfase, een zaak van iedereen

Datum: 17 oktober 2024

Handig om te weten

Zet je microfoon op mute

Heb je vragen? Stel ze in de chat.

De videosessie wordt opgenomen (alleen voor intern gebruik). De presentatie wordt gedeeld. Na afloop komt er een impressieverslag.

De infographics zijn tools die door iedereen gebruikt mogen worden. In het impressieverslag komt een verwijzing naar de infographics

Programma

15.30 Welkom, opening en programma overzicht door Rinske Boomstra

15.40 Ondersteuning in de laatste levensfase: een zaak van iedereen! door Marieke Groot & Carola Kruijswijk

16.05 Plenaire dialoog & vragen: Marieke Groot & Carola Kruijswijk

16.15 Instructie BO rooms : Rinske Boomstra

16.20 Break-out rooms

16.50 Plenaire nabespreking : Marieke Groot & Carola Kruijswijk

16.58 Afronding + agenda volgende masterclasses door Rinske Boomstra

Sociale benadering van palliatieve zorg

Palliatieve ondersteuning in de laatste – niet persé terminale - levensfase is altijd maatwerk en omvat vier dimensies:

- lichamelijke zorg,

- ondersteuning op sociaal gebied,

- psychologische steun

- begeleiding op gebied van zingeving.

Welke vragen kan iemand hebben in deze fase van het leven?

Mensen die ongeneeslijk ziek zijn, of door ouderdom in de laatste fase van hun leven zijn, kunnen talloze vragen hebben.

Vragen die te verdelen zijn in vier dimensies: psyche, gezondheid, zingeving en sociale context. Deze zogenaamde palliatieve fase vraagt veel aandacht uit de diverse werkvelden. Samenwerking tussen verschillende professionals en vrijwilligers vergroot de kans dat alle vragen voldoende aandacht krijgen. Werken vanuit deze palliatieve benadering biedt mensen in deze fase van hun leven de beste ondersteuning.

De multidisciplinaire benadering in vier dimensies is een voorwaarde voor goede ondersteuning van mensen in de palliatieve fase – gebaseerd op definitie palliatieve zorg WHO 2002.

Programmatische aanpak

Programmalijn 1

● Verbinding zorg en sociaal domein

- Leerwerkplaatsen van ziekenhuis tot thuis en op maat op basis van lokale initiatieven
- Integrale benadering fysiek, psychisch, sociaal, zingeving
- Sociale benadering palliatieve zorgburger als focus

Programmalijn 2

● Psychosociaal en zingeving

- Zingeving en Geestelijke Verzorging thuis
- Communityprojecten
- Psychosociale ondersteuning

Programmalijn 3

● Kennis en ontwikkeling

- Aanjagen
- Bewustwording en kennisdeling door onder meer webinars, bijeenkomsten, website, toolkits
- Monitoring en evaluatie
- Randvoorwaarden creëren voor governance, structuren, bekostiging

Ambities

Impact

- Versterken en versnellen verbinding sociaal en zorg
- Bijdrage maatschappelijke bewustwording kwaliteit van leven in de palliatieve fase
- Bijdrage kennisagenda, met verbinding wetenschap en ervarings- en praktijkkennis zowel van professionals/vrijwilligers en patiënten en naasten
- Wij werken als intermediair, met burger als focus, zowel voor hulpverleners als burgers
- Faciliteren samenwerkingspartners op landelijk, regionaal, lokaal niveau

Wat hopen we jullie mee te geven?

In dialoog met Marieke Groot en Carola Kruijswijk om te begrijpen van het concept van compassionate communities inhoudt

Ervaringen uitwisselen en onderzoeken hoe we samen aan dit concept kunnen bijdragen, vanuit verschillende lagen (van bestuur, beleid, professionals tot ervaringsdeskundigen)

Hierdoor verdiep je jouw kennis over compassionate communities en leer je van een voorbeeldproject uit de praktijk door uitwisseling van ervaringen

Ondersteuning in de laatste levensfase; een zaak van iedereen!

Carola Kruijswijk

Marieke Groot

It takes a village.....

Palliatieve zorg is een zaak van iedereen

Figuur 1. Aangepast van Abel J, Kellehear A, Karapliagou A. Palliative care—the new essentials. *Ann Palliat Med* 2018;7(Suppl 2):S3-S14. doi: 10.21037/apm.2018.03.04

Samenredzaam in de laatste levensfase

Achtergrond en observaties

- Geschiedenis
- Ideaal van maakbaarheid
- Gebruiken in onbruik
- Sterven in een professionele omgeving
- Niet iedereen krijgt palliatieve zorg
- Niet iedereen is tevreden
- Samenleving wordt een steeds belangrijker plek van zorg (95%-5%)
- Zorg is onhoudbaar geworden
- Sommige problemen zijn te voorkomen

Community development

- ‘In ere herstellen’ wat bij de professionalisering naar de achtergrond is verdwenen
- Uitgangspunt: gelijkwaardigheid van de 4 raderen
- Maar:
 - Wat is een community?
 - Wat moet er ontwikkeld worden?
 - Door wie (of: met wie in ‘the lead’)

Compassionate Communities

Compassionate Communities

- Modellen van CoCo ontwikkeling
 - top-down benadering
 - bottom-up benadering
 - Organisatie & participatie als antwoord op specifieke behoeften
- Overeenkomstige thema's in CoCo wereldwijd
 - Creëren van bewustwording
 - Lokale initiatieven rondom death cafes (“café doodgewoon”)
 - Praktische ondersteuning door vrijwilligers
 - Bemoedigen van het accepteren van zorg & ondersteuning
 - Integratie formele – informele zorg
 - The Neighbourhood Network Programme
 - Ook werkplekken zijn communities

Compassionate Communities | voordelen (1)

DE COMMUNITY IS AANJAGER
VAN ACTIES EN PLANNEN

WELZIJN VAN DE COMMUNITY
HANGT SAMEN MET WELZIJN
VAN HET INDIVIDU

COCO DRAGEN BIJ AAN
RECHTVAARDIGHEID

ONDERDEEL ZIJN VAN COCO →
POSITIEVE GEVOELENS EN
EIGENWAARDE

ONDERSTEUNDE
MANTELZORGERS KUNNEN
LANGER BLIJVEN DOEN WAT ZE
GRAAG WILLEN (EN SOMS
HEBBEN BELOFD)

Compassionate Communities | voordelen (2)

KENNIS & VAARDIGHEDEN VAN DE
SAMENLEVING ALS GEHEEL NEMEN TOE
EN WORDEN OOK ONDERLING
UITGEWISSELD

INFORMELE NETWERKEN BLIJVEN VAAK
OOK NA OVERLIJDEN BESTAAN, DIT
REDUCEERT GEVOELEN VAN ISOLATIE &
EENZAAMHEID

MENSEN MET ERVARING MET ZORGEN
ZIJN BETER VOORBEREID EN HEBBEN
MEER VERTROUWEN OM DAT
NOGMAALS TE DOEN

MENSEN KUNNEN VAKER DE ZORG
ONTVANGEN OP DE PLEK DIE ZE WENSEN
EN DAAR OOK OVERLIJDEN

Compassionate Communities | uitdagingen

Compassionate Communities | uitdagingen

- persoonsgerichte zorg versus community gerichte zorg
 - Risico op 'overname' van CoCo initiatieven door professionals
 - Angst & onzekerheid door het 'empoweren' van Communities
 - Financiën & duurzaamheid
 - "Is/hoort dit wel bij ons?"
 - Ervaringen van paternalisme & poortwachter - acties en -ideeën
 - Professionele grenzen & weerbarstige systemen bemoeilijken integratie van formele en informele zorg
-

CoCo in Nederland

-
- Lerend Netwerk Agora
 - Hogeschool Rotterdam
 - Zorgvrijstaat

ZORGVRIJSTAAT (Carola Kruijswijk)

We geloven in ‘samenredzaamheid’ en willen vorm geven aan een nieuwe solidariteit. Samen met bewoners en organisaties bouwen we aan sterke netwerken en nieuwe voorzieningen, mensen grip krijgen op hun eigen gezondheid en de kwaliteit van hun leven.

Samenredzaam tot het einde – en daarna

- Die samenredzaamheid willen we uitbreiden met zorgen voor elkaar tot het einde.
- We sluiten aan bij wat er in de buurt leeft, en versterken dat of bedden het in.
- Samen met: VPTZ, Hospice de vier Vogels, NPZR&o, End Of Life Lab TU Delft, Agora en de Hogeschool Rotterdam
- We vormen een Community of Practice, met kort cyclische projecten, continue stroom van studenten via Hogeschool Rotterdam

ZVS & sterven, rouw, verlies en zorg

Praktijkgericht onderzoeksproject
'23 – '24:

**Het gesprek; nadenken over je
wensen richting het einde van je
leven**

Charomey & Michelle | studenten
Minor Palliatieve Zorg

Wat gebeurt er in de ZVS rondom sterven, rouw, verlies & zorg

Er lopen drie minorprojecten:

- Gespreksstarters: hoe ga je met onbekende mensen het gesprek aan over de laatste levensfase?
- Leven met de doden, leven met de dood: hoe kunnen we binnen de Zorgvrijstaat werken aan een levendige herdenkingscultuur?
- De lieve Vlieger (zorgplusflat voor 55+): hoe kunnen we werken aan een zorgzame community in deze flat?

En daaronder ligt de vraag: hoe leer ik als professional omgaan met de dood, hoe leer ik ook omgaan met mijn eigen sterfelijkheid?

ZVS & sterven, rouw, verlies en zorg

Laatste Hulp Cursus

Voor geïnteresseerde
buurtbewoners

Thema's:

- Sterven als normaal onderdeel van het leven
- Vooruit plannen
- Verlichten van lijden
- Afscheid nemen

Breakout rooms

- Maximaal 5 personen per breakout (BO) room
- Je wordt vanzelf ingedeeld en teruggehaald
- 1 minuut van te voren krijg je bericht dat je mag afronden
- Hou het voorstellen kort; er zijn maar 20 minuten voor uitwisseling
- Spreek af wie van de groep even kort terug rapporteert na de BO room

Het is nu aan jullie!

Wissel van gedachten over de volgende vragen:

- Wat weet je al van zorg & ondersteuning rondom sterven, rouw & verlies in jouw lokale netwerk, buurt of gemeenschap?
- Hoe kan je met de buurt, het netwerk, de gemeenschap in gesprek raken?
- Wat verandert er voor jou (zowel in je werk als in je privé) als je bij alles wat je doet uitgaat van je eigen sterfelijkheid?

Plenair

- Per BO room (hele!) korte pitch & gezamenlijk gesprek
- Wat ga jij morgen doen? (Mentimeter)

Volgende masterclasses 2024

- Masterclass: Zingeving? Weet ik veel! Over aandacht voor zingeving in de begeleiding van jongeren. Dinsdag 5 november van 19.30 – 21.30 uur
- Masterclass: Zinnig opleiden. Over aandacht voor zingeving bij opleidingen in zorg en sociaal domein. Donderdag 14 november van 19.30 – 21.30 uur
- Masterclass: De sociaal-maatschappelijke rol van geestelijke verzorgers bij onrecht: Dinsdag 26 november 15.00 – 17.00 uur

Hou Agora website, socials en nieuwsbrieven in de gaten!

Afsluiting

Je ontvangt een mail met:

- Impressieverslag
- Evaluatieformulier: je helpt ons enorm door het in te vullen!

Nog niet uitgepraat?

Volg ons channel en stel vragen bij Vraag & antwoord

Blijf op de hoogte en meld je aan voor de Agora nieuwsbrief.

Ontvang maandelijks kennis, verhalen en instrumenten.

Bedankt